

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslane, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—, Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znanaka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji: celoletno naprej plačan K 180—, polletno 90—, 3 mesečno 45—, 1 15—.

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati. Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema podpisane in zaščiteno frankovane. Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono.

Poštnina plačana v gotovini.

Dobro znamenje.

Razmere v konstituenti, ki so jih ustvarile volitve, so napotile obe največji stranki demokratsko in radikalno, ki ste po svojih programih eminentno državotvorni organizaciji, da ste se jeli približevati druga drugi, ne toliko iz strankarskih interesov, da si porazdelita oblast med sabo, kakor predvsem zbog tega, da branita mlado našo svobodo in iz nje izišlo državo pred protidržavnimi strujami, katerih glavni smoter je, da razrušijo tvorbo, ki je plod siljajnih zmag junaške srbske vojske na boljčih in vekovne narodne borbe idealnih rodoljubov vseh treh plemen na političnem, kulturnem in gospodarskem polju.

Vsa patriotska javnost je ta dogodek pozdravljala z največjim zadoščenjem in s trdnim prepričanjem, da je ta preokret v politiki obeh največjih strank jamstvo za lepšo bodočnost naše domovine. Samo enemu očividno ni bilo po volji, da se zbižata radikalna in demokratska stranka ter ustvarita močan blok, ob katerem bi se naj razbili vsi protidržavni poizkusi: Stojanu Protiču.

Protič je od vsega začetka nasprotoval, da bi se demokratski in radikalci združili v obrambo od prevratnih elementov ogrožene države, ter storil vse, da bi onemogočil vsako zblizanje.

Vsa javnost si je bila na jasnem, da so klerikalci in Radičevci elementi, katerih glavni cilj je izpodkopati temelje naši državi, samo Protič ni mogel ali ni hotel tega razumeti. Vse svoje sile in ves svoj trud je zastavil v to, da bi radikalce odvrnil od sporazuma z demokratsko in dosegl, da bi se sklenila zveza med radikalci na eni strani in med klerikalci in Radičevci na drugi strani, čeprav so si programi in politični cilji teh strank tako nasprotni, kakor ogenj in voda. Stojan Protič je dovolj prebrisan politik, da ve, da bi takšna politična zveza za državo ne mogla obroditi nobenega dobrega sadu, toda njemu ni toliko ležalo na blagru in dobrobiti države, kakor na tem, da si ohrani politično moč in da si pridržijo tudi v bodoče v rokah vodilno vlogo, ki jo je imel v kraljevini doslej vse od leta 1918. naprej, to pa je mogoče samo, ako ostane v državi stari kaos, ki omogoča takšnim politikom kakor je on nadaljno ribarjenje v kalnem.

Zdi pa se, da so to Protičevo igro spregledali tudi v radikalni stranki, zato so preko njega prešli na dnevni red ter pričeli kljub najodločnejšemu odporu z njegove strani z demokratsko stranko pogajanja, ki so prav v zadnjih dneh že v toliko dozorela, da pride danes ali jutri do popolnega sporazuma, iz katerega bo izšla nova vlada.

Protič je torej ostal v svoji stranki osamljen in brez vsake zaslombe. Zato je jel frondirati proti lastnemu klubu. Radikalni klub je sklenil, da se mora vsak poslanec pokoriti začasnemu poslovniku ter položiti prisego zvestobe vladarju, državnemu in narodnemu edinstvu. Vsi klubovi člani so se temu sklepu pokorili, samo Stojan Protič ne. On, tolikokratni kraljevi ministrski predsednik in minister, se je raje odstranil od seje, samo da bi mu ne bilo treba položiti zakletve onemu vladarju, ki mu je že tolikokrat poveril svoje zaupanje ter ga poklical na prvo mesto v državi. Da je ta njegov neokusni in brezskrbni nastop izval v krogih njegovih lastnih somišljenikov vihar ogorčenja in nevolje, je jasno. Prišlo je do ostrega konflikta med Protičem in klubovo večino, ki mu je dala odločno razumeti, da obstoja klubova disciplina tudi za gospoda Stojana Protiča. Toda mož je trmast in neče nazaj s poti, na katero je krenil: raje izvaja konsekvence. Naznanil je predsedstvu konstituante, da se odpoveduje mandatu, ako ostane v veljavi poslovnik, ki določa, da izgube mandat vsi poslanci, ki ne prisegajo zvestobe vladarju in domovini.

Naj bi ostal pri tej svoji odločbi! Uverjeni smo namreč, da bi se politične razmere v naši domovini znatno zboljšale v tistem hipu, ko bi bil izkrcan iz našega političnega življenja g. Stojan Protič, čigar spletke so največ krive, da se naša kraljevina še v dveh letih svojega obstoja ni mogla konsolidirati.

Protičeva demisijska v tem trenutku bi bila največja usluga državi in narodu. Oddahnili bi si vsa rodoljubna javnost, ker bi ji bila Protičeva politična smrt jamstvo za nadaljni zdravil razvoj naših političnih razmer.

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici!“

Pismo iz Prage.

O božiču.

Zasedanje poslanske zbornice je poteklo do petka 17. t. m. povsem mirno. V petek pa so pred otvoritvijo seje Nemci zagrozili z obstrukcijo, ker se je nahajal na dnevnem redu zakon za prevzeto lokalnih železnic v državno upravo, obsegajoč v § 4. premeščenje uradnikov. V teh lokalnih železnicah so obsežne tudi privatne proge Kosiška - Bohuminska, Bustržanska in Ustoška - Tepliska; te železnice proglašajo Nemci za svojo last in od tod njihov odpor. Dejstvo pa je, da je tical pravi vzrok za obstrukcijo v tem, da bi si Nemci pred svojimi volilci radi napravili renome, ker se jim ni posrečilo doseči izvršitve svojih zahtev glede poslovnega reda, jezikovnega vprašanja, izpremembe zakona o vojnih posojilih itd. S svojo obstrukcijo so dosegli sicer pred volilci nekaj gledališkega efekta po ceni, a ker je bila obstrukcija radikalno odbita, jim ni prinesla nikakega pravega uspeha. Nemci so pričeli najprej z govorniško obstrukcijo, med tem pa se je vršilo pogajanje za kompromis. Toda brez uspešno, ker so se Nemci nazadnje bali naglega počenjenja uradništva na teh železnicah. Ko je predsednik Tomášek naznanil, da se prične razpravljati o železniških predlogih, je zahteval Lodgman, da naj bi se predloga sloh vzela z dnevnega reda, kar je pa čehoslovaška večina odklonila. In kakor na povelje se je pričela hrupna nemška obstrukcija. Nemške meščanske stranke (ne pa socijalni demokrati) so jo izvajale prav burno. Poslanci so razbijali po pulnih in koncentrirali na pisčalke. Dogovorjen je bil odmor, po katerem se je vršilo znova pogajanje z Nemci, pa zopet brez uspeha. Komaj je začel referent govoriti, so zopet začeli tako razbijati po pulnih, da so morali govorniki govoriti stenografom na ušesa, da so jih razumeli. Nemci, videč neuspeh svoje obstrukcije, so se odločili za čin, ki je osamljen v zgodovini parlamentarizma: k naskoku na predsedniško tribuno. Tu pa so se spoprijeli z zborničnimi slugami in koj na to s prihitelo parlamentarno stražo, po številu 20 mož. Nemci so bili stisnjeni skupaj, kjer so grozili z deščicami s pulov v rokah. Proti njim se je postavil poslanec Staněk, poslanec Johanis pa je pograbil velik fotelj ter začel delati barikado proti naskoku Nemcev na govorniško in predsedniško tribuno. Nemci so bili potisnjeni k svojim klopi in popolnoma premagani fizično in duševno. Videlo se jim je, da se jim je pripetilo nekaj, česar niso pričakovali, kar jih presenetilo. Nemški socijalni demokrati so na to zapustili zbornično dvorano in za njimi tudi obstrukcionisti, pri odhodu kričoč in zmerjajoč Čeha. Zakon je bil na to sprejet in seja zaključena ob 2. ponoči.

Obstrukcionisti so bili izločeni iz seje in vrhu tega je predsednik naznanil, da jih izroči državnemu zastopstvu, ker je njihovo početje prekršilo meje poslanske imunite. Poslanska zbornica je na to delovala toliko hitreje, da reši še celo vrsto nujnih predlogov in kolikor je bilo mogoče, je to izvršila s pomočjo pomočnih sej. V ponedeljek 20. t. m. ob 4. zjutraj se je vršila zadnja seja poslanske zbornice pred božičem. Neobičajna zgodnja ura seje je bila potrebna, ker v nedeljo popolnoma v prvem čitanju sprejeti zakon o umetnih gnojilih in novela k zakonu o bolniškem zavarovanju sta mogla po poslovnem redu biti predložena v drugo čitanje že po 24 urah. Tega roka so se točno držali in z ozirom na Slovake, da so mogli odpotovati ob 7. zjutraj, se je vršila zadnja seja ob tako zgodnji uri zjutraj. Nadaljnje zasedanje poslanske zbornice prične najbrže 11. januarja. Tudi če parlament ni mogel vsega rešiti, kar bi bilo želeli, in je nekatere predloge odložil na januar, more vendar z zadovoljstvom gledati na dosežene uspehe. Gotovo je to neizpodbitni aktivum, da je redni proračun za prihodnje leto že gotov pred novim letom. Kakor je tudi razveseljivo dejstvo, da je bila obstrukcija Nemcev tako pobita, da so se mogli ti prepričati o svoji onemoglosti. To so pojavi, ki kažejo na redne razmere v državi in ki so se po popolnem porazu komunistične revolte še utrdili. Kar se tiče boljševske zarote, postopajo uradi z vso strogostjo in vrši se brza preiskava proti aretirancem, katerih je že nekoliko stotin. Tako se je zboljšala situacija vlade, ker se je ustalilo prepričanje, da ob obstoječih okolišninah ni mogoče vladati drugače nego z birokratskim kabineto, oprtim na česke stranke. Komunisti so silili na to, da bi se postavila vlada socijalistov z agrarci, kateri bi imeli s socijalisti večino. Ta vlada pa bi ne mogla dobro izhajati z radikalnim komunizmom, zato pa je dr. Šmeral zagotavljal, da bi komunisti ne imeli nič proti njej, marveč bi jo celo podpirali. Napram tej akciji se česki socijalisti niso postavili nasprotno in tudi ne bivši minister Švehla izmed agrarcev, katerih odsotnost iz vlade trajala že približno dolgo in ki zbog tega že pogrešajo ugodnosti, izhajajoče iz vlade. To prizadevanje pa se je izjalovilo. Socijalnodemokratska desnica noče še vstopiti v vlado, marveč smatra za primernejše, da bi uradna vlada namesto nje izvedla sedanje zadeve s komunisti. Pa ne samo radi teh okolišnin, ampak tudi vsled svoje umernosti in spretnosti politike si je pridobila vlada dr. Černega dobro pozicijo. J. K. S.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Politične vesti.

— Nova vlada se v kratkem sestavi. Beograd, 27. decembra. Danes ob 9. dopoldne so se sestali delegati demokratske in radikalne stranke na posvetovanju glede sestave nove vlade. Na včerajšnjih pogajanjih se je dosegel sporazum v vprašanju ustave in agrarne reforme. Feudalni privilegiji se takoj ukinejo, posestnikom v Bosni pa se prizna odškodnina v denarju. — Glede volilnega reda se je sklenilo, da se ukine favoriziranje manjšin, kjer se je izkazalo, da je to le v prid protidržavnim elementom. — Vprašanje spremembe poslovnika se reši 28. t. m., ko se vrnejo v Beograd vsi šefi posameznih strank. Danes dopoldne se je razpravljalo o razdelitvi ministrskih mest. Radikalci zahtevajo zase sledeča ministrstva: finance, javna dela, sume in rube, poljedelstvo, pravosodje in konstituante in izenačenje zakonov; demokratom pa bi ostali: notranje zadeve, agrarna reforma, železnice, prosveta, pošta in brzojav ter trgovina. Ostala mesta bi se razdelila med stranke, ki bi hotele sodelovati v vladi. Ob 10. dopoldne se je seja prekinila, ker so se pojavile težkoše glede zasedbe ministrstva za sume in rube, katerega zahtevajo zase tudi demokratski in radikalni, da je to ministrstvo v najbližji zvezi z ministrstvom za agrarno reformo. Po konferenci delegatov so leti referirali svojim klubom o poteku pogajanj. Ob 12. se je seja nadaljevala, a se je že ob 4.13. prekinila, ker radi zasedbe ministrstva za sume in rube ni prišlo do sporazuma. Pri teh pogajanjih se je razpravljalo tudi o osebah, ki bi naj prevzele posamezna ministrstva. Do končnega sporazuma sicer še ni prišlo, pogajanja se pa nadaljujejo, tako da je upati, da bo v kratkem nova vlada sestavljena.

— Pogajanja za novo vlado. Dne 27. t. m. so se sestali delegati radikalne in demokratske stranke. Vprašanje poslovnika se bo rešilo dne 28. t. m., ko se vrnejo v Beograd načelniki vseh strank. V vprašanju agrarne reforme, novih volitev in zakona o administrativni razdelitvi države je dosežen sporazum. Razpravlja se o osebah, ki naj bi vstopile v novi kabinet. Težkoče so nastale radi ministrstva za sume in rube, od katerega nočejo odstopiti demokratski, kar smatrajo, da je to ministrstvo tesno spojeno z ministrstvom za agrarno reformo. —d

— Naša vlada urgira izvedbo rapske pogodbe. „Jugoslovenski Piemont“ javlja: Naša vlada je pooblastila poslanika Antonijevega v Rimu, naj intervenira pri italijanski vladi, da leta določi rok, v katerem bo v položaju, da izpolni določbe rapske pogodbe.

— Razkol v radikalni stranki. Beogradski „Dnevnik“ poroča: V političnih krogih se zatrjuje, da bo Stojan Protič izstopil iz radikalne stran-

Fran Govekar:

Soltanje.

(Dalje.)

Toda Verderberica se je branila in je trdila, da ji je zoprni zatelebanec Danč prisegal, da ubije ali vrže svojo ženo v Krko, samo če ga potem ona vzame za moža...

Prizor, ki je bil smešen in ostuden obenem.

Takrat se je oglašil Kalan ter dejal: „Gospod sodnik, pošten delavec sem bil doslej. Zena mi je ušla... skoraj ubil sem jo zato. Ni me sram tega, čeprav je zelo neumno. Ženska ljubezen se ne da izsiliti in ženska nezvestoba se s tepežem ne popravi. Ali sram me je, da sem zašel nevede v tako propalo družbo.“

Pameten mož. In sodnik je nato ukazal zapreti tudi intrigantno Verderberico! Po vseh hodnikih je odmevalo, ko so jo gnali v ječo. Kakor levinja se je branila... se ponosno sklicevala na generala Murata in Bernadotta ter na polkovnika Picarda — zaman, morala je v pržon!

Jaz pa sem šel z vašim bivšim možem, gospa. Dolgo sva govorila v ječi. Povedal mi je vse. In se kesal. Smilil se mi je. In šel sem k baronu Zoisu ter mu povedal, kaj se je zgodilo. Včeraj sem bil že tretjič pri Kalanu. Zlahka sem ga pregovoril: odpoveduje se vas — ne zahteva nobenega preganjanja — sprejme Zoi-

sovih tisoč goldmarjev ter se odpelje na plavu takoj v Zagreb, kjer ostane v suknarni hrvatskega mojega tovariša. Dal sem mu priporočilno pismo s seboj. Godilo se mu bo še bolje kot pri meni.

Mestni sodnik pa je vzel na zapisnik mojo izjavo, da ne zahtevate, gospa, nikake kazni za bivšega moža, in da, prijatelji Repič, Kalanovih groženj nikakor ne smatraš za resne. Tako je želel baron. In sodnik je Kalana posvaril ter ga izpustil...

Tudi jaz sem mu dal še nekaj nagrade za njegovo zvesto službo v Ljubljani in ga dal s svojimi konji odpeljati do Zaloza, kjer se je s prvim plavom odpeljal v Zagreb.

„Naj mi odpusti žena!“ mi je dejal, ko se je poslavljaj. Recite ji, da sem jo imel rad... hvaležen sem ji za najlepši čas svojega življenja! In naj ostane srečna — srečnejša, kakor je bila z menoj!“

Ko je bilo to opravljeno, sem šel zopet h gospodu baronu.

Te dni je dobil končno svoj voz: vesel ga je in se vozari ž njim po vseh sobah. Toda včeraj in danes je kakor iz uma.

Marijanica, Rovanova Marijanica je Kalanka! Moj Bog, kaj vse je doživela, a jaz nisem niti slutil, da je v Ljubljani! Je ponavljaj neprestano. „Moja hčerka je! Ljubil sem jo vedno, skrbel za njeno vzgojo, podpiral mater... o. o. na sem zadnja leta popolnoma pozabil na obe! Trgovina, podjetja, vojna, moja bolezen, večna

razburjenja — oh, toliko izgovorov, a noben me ne opravičuje! Pa zakaj ni Anica nikoli pisala?“

Povedal sem mu, da je Anica, vaša mama, že umrla. Tedaj je prebledel, oči so mu zalile solze in poklical je svojo mater. Povedala sva ji, a baronica je vzklkala:

„Oh, nerazumljiva slutnja! Ali se spominjaš, Žiga, kako sem instinktivno skrbela za Marijanico, ko se je bil zgodil tisti saserjev napad? Ali se spominjaš, kako sem prigovarjala gospodu dr. Waznerju in dr. Repiču, naj poskrbijo za zanj? Glej, jaz sem prva pozvala dr. Repiča, naj jo spravi na varno, in da se je dr. Repič v Marijanico zaljubil tako resno, ali je čudno, ako je vsaj nekoliko podobna svoji rajni materi?“

Tako je govorila baronica. Gospod baron na je dejal:

„Mama, nikdar ne pozabim Ane! Lenše in boljše ženske nisem srečal v svojem življenju. Hišna in šivilja je bila... nisem je mogel vzeti za ženo... zato sem ostal samec. Toda hčerko vzemiva k sebi, mama! Naj bo najin otrok! Ali hočeš?“

Piši ji, naj se precej preseli k nama! Je dejala gospa baronica. „Rada jo bova imela, kakor njeno mamico.“ — In baron je pismo napisal in jaz sem vam ga zdaj prinesel.

„Hvala ti, prijatelj!“ je dejal dr. Repič.

„Saj ne veš, kaj si storil za aj!“

„Nevede in nehoti,“ pada. Veš, jaz moram zmerom in povsod nehoti igrati glavne

uloge, ti pa si povsod tisti, ki odnaša največ priznanja in slave!“ se je smejal tovarnar.

„Ej, Tulpenheim, kaj mi še danes zavidáš mojega Glažka?“ je vzklkilil dr. Repič, spominja se ulog, ki sta ju pred osmimi leti, še ob mladeniču, igrala po Zoisovi inicijativi in pod Ltnhartovo režijo na odru stanovskega gledališča v Linhartovi Županovi Mickli.“

„Nikakor ne... privoščim ti, privoščim iz vsega srca — in še nikoli tako, kakor danes!“ se je vesel brnil Desselbrunner. „Ampak gospod baron in gospa baronica čakata vašega odgovora, gospa!“

Dr. Repič je pokleknil ob postelji in objel Marijanico okoli ramen:

„Ali pojdeš od mene?“

„Ovila mu je roke okoli vratu: „Nikoli! Do smrti ne... samo če ti tako hočeš?“

„Za priče ste, prijatelji!“ je dejal dr. Repič in ji poljubljaj roke in lice. „Slišali ste! Pred Bogom in pred vami si zaprisegava: svoja sva in ostaneva... mož in žena... do smrti zvesta!“

In dvignil se je ter rekel resno, svečano: „Ivan, prošim, sporoči gospe baronici in gospodu baronu: Za pismo najina najlneše zahvala! Kakor hitro bo mogla Marijanica zopet na cesto, bo prva najina pot k njima, da blagoslovita najino večno zvezo!“

ko in da bo z nekaterimi mlajšimi radikali osnoval svoj list.

== Prihod italijanskega poslanika v Beograd. V Beograd je došel novi poslanik marki Manzoni. Prinesel je sabo načrt trgovinske pogodbe, ki bi se naj sklenila med Italijo in Jugoslavijo. Italijanska vlada se trudi, da bi se sklenila trgovska pogodba med Jugoslavijo in Italijo še preje, predno bi se izvedla rapalska pogodba.

== Prevratni poskus v Kumanovu. »Riječ poročila iz Beograda: Vseled prevratnih organizacij, ki so bile odkrite v kumanovskem okrožju in v katerem so po dosedanjih poročilih zapletene mnogo ugledne osebnosti v Sofiji, je bila izdana odredba, da se razen železniške zveze prekine vsaka druga zveza s Bolgarsko. Vrš se preiskava, dosednji rezultat pa je še tajen.

== Delo za ustavo. Beograd, 27. decembra. Pripravljala dela za izdelanje ustave so v polnem teku. Demokratijski in radikalni klub sta izvolila posebne strankine odbore za proučevanje načrta ustave, kakor ga je predložilo ministristvo. Po teh odborih so klubi deloma že zavzeli svoje stališče napram načrtu in poedinim članom tega načrta ter izdelali potrebne spremembe. Ko se sestane konstituenta, izvolil se bo posebne 42članski parlamentarni odbor, ki bo pretrgal vladni načrt ustave, eventualno se bavi z drugimi načrti in s poedinimi predlaganimi spremembami. Demokratijski klub bo imel v tem odboru 10 članov. Razen tega se je ustanovila stalna ekspertna komisija pri ministristvu za konstituento. Ta stalna komisija se bo bavila v prvi vrsti z vprašanjem prehodnih odredb za ureditev pokrajini in reorganizacijo sodišč. To bo eno najvažnejših del, ker se bo po teh prehodnih odredbah postavila cela administracija države na enotno bazo. Ekspertna ustavna komisija se deli v dve sekciji, administrativno in sodno. Stalni člani dani, sekcije so: Slob. Jovanović dr. K. Kumanović dr. Tomislav Tomljenović, Radomir Filipović, dr. Stefan Sagadin in dr. Vošnjak; naknadno bo pristopil k temu odboru še dr. Ladislav Polić. Stalni člani sodne sekcije so: Mihajlo Jovanović umirovljeni predsednik kasacijskega sodišča, dr. Tomislav Tomljenović, dr. Vasa Jovanović dr. Stefan Sagadin, naknadno še dr. Ladislav Polić.

== Zborovanje trgovcev in obrtnikov v Zagrebu. Zagreb, 27. decembra. Včeraj 26. t. m. ob 10. dopoldne se je vršil v tajništvu demokratske stranke

sestane pridobitnih krogov in sicer na poziv sekcije trgovcev in obrtnikov. Vsi prostori tajništva so bili nabito polni. Zborovanju je predsedoval g. Milan Krešić. Namen sestanka je obratno zborovalcem g. Ance, ki je med drugim poudarjal, da so se prizadevali pridobiti krogi doslej večkrat upravičeno pritoževali nad diletantizmom, s katerim je vlada reševala trgovska in obrtniška vprašanja, ne da bi pri tem poslušala mnenje strokovnjakov. Trgovska in obrtniška sekcija bo odsele sklicevala redne sestanke, na katerih se bodo razpravljala aktualna trgovska in obrtniška vprašanja. Svoje sklepe bo sekcija sporočila demokratskemu klubu, da zainteresira zanje ne samo poslance, marveč, da se zanje zavzame tudi pri vladi. — Nato se je vnela živahna diskusija o trgovskih in obrtniških vprašanjih. G. Danilo Dimović se je baval dalje časa z vprašanji svobodne trgovine, izvoza, carine in valute. Spominjal se je v svojem govoru tudi finančne konference v Bruslju, katere se je udeležilo 39 držav in kjer se je ugotovilo, da ima naša država kljub vsem težočam še precej dobro valuto. — Poslanec Večeslav Wilder je referiral o sedanjem političnem položaju ter zborovalcem predložil, kako so demokrati v prvih dnevih konstituyente storili vse, da se prične v konstituenti za važnim rednim delom in da se naša država končno enkrat postavi na pravno podlago. Obratnožil je končno še to, da sta dosedanje delo in pa uspehi demokratov pokazali, da je ta stranka za trgovstvo največ storila in da je najbližja pridobitnim krogom.

== Muslimani in vlada. Beograd, 27. decembra. Jugoslovenska muslimanska organizacija se doslej še ni definitivno odločila, da li bo šla v vlado ali ne. Jutri, 28. se vrši v Sarajevu zborovanje te stranke, na katerem se bo odločilo o taktiki, ki jo naj zavzame jugoslovenska muslimanska organizacija v konstituenti in tudi o vprašanju, ali naj stranka sodeluje v vladi ali ne.

== Gospodarska predkonferenca. Kako doznava »Neue Freie Presse«, se 24. januarja 1921 sestane na Dunaju konferenca zastopnikov nasledstvenih držav. Konferenca se bo bavila s predmeti, o katerih bo razpravljala gospodarska konferenca, ki se, kakor znano, sestane v Karlovi Varah.

== Vladna kriza v Rumuniji. V krogi demokratske stranke se govori, da bo Take Jonescu v kratkem podal ostavko.

Dogodki na Jadranu.

Borba za Reko.

— d Bakar, 27. dec. Po izjavi generala Fazzinija ni nobene nevarnosti za Sušak, da bi ga D' Annunzio obstreljeval. Ker čete niso naklonjene Jugoslavnom, bi bilo potrebno, da se naprosi rimska vlada, naj pozove generala Fazzinija, naj na vsak način varuje Sušak, da ne pride v vojno področje. Položaj na Reki je neizpromenjen.

— d Bakar, 27. dec. Nocoj se je čulo z Reke živahno streljanje topov in streljanih. Dopoldne so pozvali karabinierji prebivalstvo, naj zapusti svoje hiše, ker bo Sušak bombardiran. Ob 14. je došel s torpedovcu v Marinišćico general Caviglia, ter se je vrnil ob pol 16. nazaj. Baje se je dosegel sporazum, da Sušak ne bo bombardiran. Na Reki je več oseb mrtvih in ranjenih. »Vedette« poročila, da je drobec granate ranil D' Annunzio. Uradno poročilo v »Vedette« pravi, da so zaplenili dva topa in ujeli 120 karabinierjev. Karabinierji so včeraj zahtevali, da jugoslovenske čete na noben način ne smejo priti na Sušak, ker bi v tem slučaju D' Annunzio obstreljeval mesto.

— d Sušak, 27. dec. O božičnih dogodkih na Reki in Sušaku se doznava že nastopne podrobnosti. Ze v petek ob 10. so bile po nalogu karabinierjev zaprte vse trgovine. Karabinierji so točno vedeli, kaj se bo zgodilo, vendar pa niso nikogar pustili iz mesta. Ob 22. se je začela strašna eksplozija, za katero je bil dan z gozdarskega urada na »Buljavu« znak z lučko. Karabinierji so pobegnili z Jelačićevega trga. Detonacija in potres sta bila tako močna, da so se na bližnjih hišah razbila vsa okna. Zlasti je bilo prizadeto poslopje I. hrvatske štedionice. Železniški most, ki vodi preko Rečine, je zletel ob pol 24. v zrak. Ogrodje je padlo v Rečino. Naslednji dan ob 5. zjutraj je zletel v zrak drugi most, ki je bil trikrat miniran. Tretji most, ki stoji ob občinskem kopališču, bi po izjavi častnikov in karabinierjev moral zleteti v zrak ob pol 8. zjutraj, kar se na ni zgodilo, dasi je bil dvakrat miniran. Ljudstvo se je umaknilo v notranost mesta do Krimeie. Italijanski častniki so bili pončeni o nameravanih eksplozijah, vendar pa niso hoteli ničesar sporočiti prebivalstvu. Od trgovin je ostala nenoskodovana samo ona v bližini hotela »Continental«, vse druge so bile demolirane.

— d Dunaj, 28. dec. Kako poročajo listi iz Rima, so se vršile v Rimu, Benekah in Trstu zaradi dogodkov pred Reko nacionalistične mani-

festacije. Kako doznava »Neue Fr. Presse«, so poskusili demonstranti v Rimu naskočiti hišo ministrskega predsednika Giolittija, kar pa je preprečilo vojaštvo.

— d Berlin, 27. dec. »Berliner Tageblatt« poročila: Na poziv generala Caviglie D' Annunzio ni odgovoril neposredno. Izdal je samo proglas mestu Reki, v katerem se imenuje rapalska pogodba najšra golufija. Prodali so, tako veli proglas, Reko sovražniku. Proti temu obstaja samo ena dolžnost: da se unremo. — Med tem se je pričelo obleganje Reke. Redne italijanske čete so zasedle vhode v mesto in čete pomorščakov stražijo vhode v luko. Na Reki je baje samo še za dva tedna živiti. Draznina je izredno občutna. Na otokih Krku in Rabu vlada že lakota. Ta dva otoka sta poslala zastopnike na Reko, naj bi se jim pomagalo, toda brez uspeha. Odgovorilo se je, da ima Reka sama premalo zalog in da ne more ničesar oddati. Umrlivo je, da se je ob takih razmerah zelo močno oslabil bojeviti duh prebivalstva.

— d Zadar, 27. dec. Ponoči na 25. t. m. se je skumina 27 reških legionarjev poizkušala polastiti vojne ladje »Marsale«. Posadka pa se jim je uprla. Legionarje so aretirali in odpeljali v Jakin.

— d Kraljevica, 27. decembra. Danes sta pribežala semkaj dva arditia iz Omišlja. Bila sta aretirana in izročena vojaškemu poveljstvu.

— d Bakar, 26. dec. Po vesteh z Reke je nastal v noči ob 24. na 25. t. m. v zapadnem delu Reke proti Pečini požar, ki je trajal nad dve uri. D' Annunziovi arditii, ki so tega dne prišli na Sušak, so onemeli vse trgovine in mestne ter odneli vsi živež na Reko. Govori se, da je med prebivalstvom bilo več oseb ranjenih in da je bilo pri oboroženem spopadu med D' Annunziove in italijanskimi vojakmi okoli 400 mrtvih in ranjenih. Most med Sušakom in Reko je bil razstreljen.

— d Bakar, 26. dec. Zadnje vesti z otoka Krka poročajo, da Italijani zidatle, bolj trdnjav, na Reki prebivalstvo. Italijani so pričeli na Reki tudi ohekat. Ljudstvo beži. Italijani so haje tri ali štiri ladie, polne bežencev, notranji. Ljudstvo na Krku zahteva pomoči in varstva naše vojske, ako bi na to ne bilo mogoče, naj se mu vsaj da orodje, da se bo samo branila pred italijanskim divizijom. Po nekaterih vseh na Krku je več oseb bilo mrtvih.

— d Bakar, 27. dec. Regularne čete so došle že do reškega krilodvora in prodirajo dalje. Po reških ulicah se

vrši boj dalje. Regularne čete streljajo na mesto tudi z okoliških gričev Kasta. Včeraj dopoldne so italijanske vojske ladje pozvale D' Annunzio, naj se uda. D' Annunzio pa je odbil to zahtevo ter je zapretil, da se bo branil do zadnje kaplje krvi. D' Annunziove baterije so bile nameščene na pomolu Lungo. Regularne čete so streljale nanje s topovi ter jih razbile. Italijanske vojske ladje so streljale tudi na mesto. Ob pol 12. se je čulo močno streljanje. Bije se boj po ulicah. Zdi se, da bodo regularne čete zavzele mesto. Naši ljudje na Sušaku so zelo preplašeni. Mnogi so pribežali preko meje, mnogi pa so ostali onstran črte po vaseh.

— d Bakar, 27. dec. Včeraj okoli 2. ure popoldne je priplula v bakarski zaliv italijanska torpedovka C. A. ter pristala poleg španskega parnika. Tu je italijanski častnik povprašal po Rusih in parniku »Vladimir«, ki jih je pripeljal. Torpedovka je zatem odšla v Bakarac, nato pa v Kraljevico ter pregledovala, če se nahajajo kje četi.

— d Split, 26. dec. Kljub temu da je italijanska eskadra admirala Simonelli križarila po Kvarnerju in nadzirala blokado, je D' Annunziova torpedovka št. 68 prišla skozi Velebitski preliv ter je izkrcala pri Minjevcih, 25 km severovzhodno od Zadra, 120 D' Annunziovih arditov z dvema streljama puškama, ki so došle neš v Zader, kjer so bili sprejeti z velikimi ovacijami.

— d Split, 26. dec. V četrtek je došel v Zader novi civilni komisar Bonfanti Diare, ki je izdal na prebivalstvo proglas, v katerem opozarja, naj se drži reda in naj se pokori zakonom, pri čemer naglašajo, da je Italija v rapalski pogodbi zastavila svojo čast. Preko Ankone je došlo v Zader 400 novih karabinierjev.

— d Kraljevica, 27. dec. V Baški je na božič došlo do krvavega spopada z arditii, ki so prišli pred mašo v cerkev ter zahtevali od župnika, naj baje mašo v latinskem jeziku. Ker župnik ni hotel njihovi zahtevi ugoditi, so mu pričeli groziti z orožjem. Nato so se ljudje uprli v cerkvi sami ter izgnali arditie na prosto, kjer je došlo do krvavega spopada, pri katerem je bil eden naših ljudi ubit. Ranjena sta bila tudi dva arditia, eden na je bil ubit.

— d Cirkevica, 27. dec. Od Vrhnika na otoku Krku so včeraj opazili velike stebre dima, ki so brezdvomno izvirali od velikih požarov. Na višinah so opazili na vseh straneh ognje, ki so bržkone bili znaki, s katerimi so otocani zahtevali pomoč.

— d Kraljevica, 26. dec. Danes sta semkaj pribežala dva arditia iz Omišlja, ki so ju prišli in izročili vojaški oblasti. Ze dva dneva in dve noči se čuje z Reke močno streljanje topov in pušk.

— d Cirkevica, 27. dec. O dogodkih onstran morja na otoku se sedaj še ne ve mnogo gotovega. Brezdvomno pa je položaj naših ljudi zelo resen. Snoci so zahtevali pomoči s Sv. Nikolaja, pri čemer so dajali znake z ognjem. Od tukaj je bil takoj odposlan motorni čoln, da sprejme dotičnike in jih prepelje na našo stran.

— d Bakar, 27. dec. Najnovejše vesti javljajo, da gori tvornica papirja na Reki. V plamenu je več javnih in zasebnih poslopij.

— d Kraljevica, 27. dec. Tekom današnjega jutra je pribežalo iz Baške nadaljnjih 5 oseb, ki prinašajo podrobnosti o božičnem spopadu z arditii. Ugotovljeno je, da so arditii streljali na ljudstvo v cerkvi sami. Pri spopadu je bilo več oseb ranjenih. Mrtvih je 7, od teh sta 2 arditia.

— d Bakar, 27. dec. Tekom današnjega jutra je postajalo gromenje topov od Reke vedno slabše ter se ob 10. dopoldne že skoro ni več čulo.

— d Rim, 27. dec. (Stefani) Po brzojavki iz Trsta so italijanske redne čete v petek zvečer zasedle črto Bujeveca - Pulac - Rečina, ki gre ob nepeljavi za plin. Pri tem je prišlo do spopadov z legionarji, pri čemer je bilo na strani rednih čet ubitih 5 mož, ranjenih pa 20 vojakov in trije častniki. V nedeljo dopoldne so redne čete zavzele prve reške hiše. Redne čete vrše svojo dolžnost zvesto in disciplinirano.

— d Zader, 27. dec. (Stefani). Reški legionarji in dalmatinski prostovolci v Zadru so se udali rednim četam.

— d Rim, 27. dec. (Stefani) Komunikacija, ki jo je izdal general Caviglia 24. in 25. t. m. trdita: Redne čete, ki naj napravijo reškemu prebivalstvu vtiš efektivne blokade, so pritisk okrog mesta ojačile. Ladje križarijo pred luko, dočim prestopajo mejo reške regence vojaški oddelki. Legionarji so se razen v nekaterih posameznih primerih umaknili v mesto, ne da bi se upirali. Komunikacija, ki ga je izdal general Caviglia 26. t. m. se glasi: Na božični dan so dobile regularne čete povelje, naj se ustavi v postojankah, ki so jih zavzele, čete je bilo upati, da bodo legionarske čete vsprlo trdne vojske italijanske vlade potlačiti revolto, izpremenile svoje postopanje. To upanje pa se je izjalovilo, ker so legionarji iz lastnega nagiba začeli streljati s puškami, stojičami in topovi, pri čemer je bilo na naši strani ubit 1 karabinier in ranjenih več mož. Na to so naše čete tele prodrti proti mestu.

— d Rim, 27. decembra. Kako poročajo listi, se je ministrski svet bavil z odredbami zoper one, ki z javnimi manifestacijami, čim ali potom časopisja izkušajo podpirati v kraljestvu kaznivno postopanje onih, ki so na Reki dvignili orožje proti državi, pri čemer se je naglašalo, da se smatrajo ta dejanja kot sokrivdo, ki zahteva zasledovanje in takojšnje aretacije.

Telefonska in brzojavna poročila.

KRVAVI SPOPADI V BAŠKI.

— d Senj, 27. decembra. O dogodkih v Baški se doznava nastopne podrobnosti. Na Božič okoli 10. sta prišla v zakristijo dva arditia in zahtevala od župnika Bonifacija, da mora darovati mašo v latinskem jeziku. Ko je župnik odgovoril, da mu nima v cerkvi nihče zapovedovati, mu je rekel ardit: »Videl boste, kaj se bo danes zgodilo.« Nato sta odšla iz cerkve. Prebivalstvo je kakor ponavadi že pred mašo začelo peti božičnice. Ko je župnik začel z molitvami, sta prišla v cerkev dva arditia, štirje pa so se postavili pred cerkvena vrata. Eden od arditov se je postavil pred oltar in začel mahati z rokami, čes, da bo cerkev zletela v zrak. Občinstvo je mislilo, da bo vrzel bomb; nastal je nemir in prervanje, v katerem so arditia pahnil iz cerkve. Četvorica arditov pred vrati pa je zaprla izhod ter je nastal preten in streljanje. Metali so ročne bombe in tudi strojne puške so začele streljati. Arditii so letali po vsem mestu in streljali, prebivalstvo na je zbežalo v gore. Streljanje se je slišalo še včeraj popoldne. Ni še znano, koliko jih je ranjenih, gotovo pa jih je večje število.

REPARACIJSKA KOMISIJA.

— d Beograd, 26. dec. Poslantska konferenca je naznanila zavezniškim vladam, da je sestavljena reparacijska komisija po določbah neillyske pogodbe, ki bo pričela poslovati meseca januarja prihodnjega leta.

REŠKA DEPUTACIJA NA POTU V RIM.

— d Zeneva, 27. decembra. Kako doznava listi, so odposlanci mesta Reke odgovorili v Rim, da predlože italijanski vladi posredovalne predloge.

FRANCOSKI SOCIALISTI.

— d Tours, 26. dec. Socialistični kongres je danes nadaljeval debato o pristopu k tretji internacionali. Med govorniki, ki so govorili proti pristopu, je tudi Sembat, ki je v imenu manjšin pobijal predlog in iz-

Iz naše kraljevine.

— Predavanje dr. Fr. Ilesiča o Koroški in Primorski v Sisku. 12. t. m. je imel vseučiliški profesor dr. Fran Ilesič v Petrinji in v Sisku predavanje o Koroški in Primorski. O predavanju piše »Sloški Glas«, glasilo Jugoslovenske demokratske stranke, nastopno: Predavanje je bilo polno domovinske ljubezni. Predavatelj je vodil poslušalce po Istri, posebno pa po krajih, ki jih je opopal veliki slovenski pesnik Simon Gregorcij. Gledejoč v duhu z govornikom divne kraje ob Soči so čutili vsi težko bol iz gube teh naših krasnih krajev in našega mukotrpnega zavednega naroda. Zgodovinsko razlaganje razvoja Koroške, posebno ustoličevanje na Gosposvetskem polju je nudilo jasen dokaz o čistem slovanstvu Koroške in tamkajšnjega ljudstva. Predavatelj je opisal dobo našega narodnega prepovedanja in ilirski dobi, ko je prepoval ilirce Stanko Vraz vso Koroško do Ziljske doline, naševsevernejše meje Jugoslovenov, nadalje je poudaril, da je imelo slovensko kulturno življenje desetletja po 1. 1848 svoje središče v Celovcu, ne v Ljubljani. Dreurnemu predavanju so sledili vsi z največjo pazljivostjo in burnim odobravanjem. Priponitni moramo, da je nameraval dr. Fr. Ilesič imeti o Gorici, Istri in Koroški tri predavanja, kakor jih namerava imeti v Zagrebu in Beogradu, al, da topot ni bilo mogoče aranžirati tri predavanja, ampak je moral predavatelj rešiti svojo nalogo v enem samem predavanju. Končno izraka list g. predavatelju zahvalo in mu kliče na skrajnejše svidenje. — V istem listu čitamo, da je prof. Ilesič svoto 300 K, ki se je nabrala za njegove potne stroške, odklonil ter prosil, naj se svota pošlje »Jugoslovenski Matice«.

— Povračilo vojne škode. Ministristvo pravde, odsek za naknado štete, je izdalo »Uredbo« in »Pravilnik« o povračilu vojne škode. Pravico do povračila vojne škode imajo samo državljani prejšnje Srbije in Črne gore v mejah do junija 1914. leta in dobrovoljci, ki so se udeležili vojne z njimi. Ti imajo pravico prijaviti vso vojno škodo, ki so jo utrpeli na svojem imetju tekem vojne. Nimajo pa te pravice bivši podaniki Nemčije, Avstro-Ogrske, Turčije in Bolgarske. — Škodo je prijaviti na predpisanih »prijavnih listinah«, katere je izdalo ministristvo pravde in katere se dobijo pri okrajnih glavarstvih (mestnem magistratu Ljubljani). — Rok za prijave teh vojni škod se določa v zmlusl razpisa ministristva pravde O. Broj 2260 25. novembra 1920 od 1. januarja 1921 do 31. januarja 1921. Kasnejše prijave se ne bodo sprejemale in s tem dnem izgubi vsak oškodovanec pravico pri-

javiti, da bi sprejem tega predloga koristil reakcionarnim vladam in imel za posledico nasilen korak delodajalcev in buržoazije napram proletariatu. Izrazil je bojazn, da bi priklopitev k tretji internacionali podaljšala vlado buržoazije, ne pa, da bi jo ugonobila.

RAZOROŽITEV NEMČIJE.

— d Pariz, 27. dec. Ko je veleposlantska konferenca razmotrila korespondenco med generalom Nolletom in nemško vlado glede razorožitve domače brambre, je soglasno sklenila predložiti to vprašanje zavezniškim vladam. Obenem je medzavezniški vojaški komite v Versaillesu pozvala, naj ji nemudoma pošlje poročila o sedanjem stanju določb pogodbe glede vojaštva, morarice in letalstva, da se odda zavezniškim vladam.

ČEŠKOSLOVAŠKA PROTI KOMUNISTOM.

— d Praga, 27. decembra. Kako javlja »Česko Slovo«, je bilo doslej oddanih približno 1000 komunistov delnemu sodišču. Obenem doznava list, da bodo sodna oblastva preikone zahtevala izročitev nekaterih komunističnih parlamentarcev.

TROCKIJ ZA MILITARIZEM.

— d Dunaj, 27. dec. Ukrajinski tiskovni urad javlja iz Rige: Trockij je imel na nekem zborovanju govor, v katerem je izjavil, da vlada na Ruskem med rdečimi četami in civilnim prebivalstvom močen antagonizem. Sedaj se je pričelo misliti na načrt nove vojske organizacije, ki bi imela nalogo, da odpravi ta antagonizem. Ta organizacija se zida na režimu bolj intenzivne militarizacije industrijskih središč, kakor tudi na vpeljavi splošne obvezne vojske izobrazbe vseh letnikov od mladeniških let pa do 50. let. Rusija se mora izpremeniti v velik vojaški tabor, ki za bo spoštoval ves svet.

javiti svojo škodo. — Podrobna pojasnila se dobijo pri okrajnih glavarstvih (mestnem magistratu Ljubljani).

— Prepovedana lista. Notranje ministristvo je prepovedalo uvažati in razpečevati v naši državi komunistična lista »Novi Život« in »Komunist«, ki izhajata v Ameriki. Oba lista sta prepovedana zato, ker sta naperjena proti naši kraljevini in njenemu državnemu ustroju.

— Izid volitev v dijaško društvo »Pobratimstvo«. Beograd, 27. decembra. Včeraj se je razglasil izid volitev v združenje studentov beogradske univerze »Pobratimstvo«. Oddanih je bilo v celoti 1170 glasov. Od teh so dobili demokrate 309, radikale 275, nevrtači 104, republikanci 89, komunisti 388. 5 glasovnic pa je bilo praznih. Izid teh volitev znači poraz radikalcev, ki so zbirali ogromno število glasov, medtem ko se je število demokratskih glasov od sedanjih volitev podvojilo.

— Gibanje reformistov. Zagreb, 27. decembra. Iz Koprivnice poročajo, da se je na Božič in na Stefanovo čitala hrvatska maša pred tisoč vori. Kljub temu, da so klerikalci skušali s vsimi sredstvi to preprečiti, Obrnili so se telefonično tudi na nadškofijski urad v Zagrebu, da ta prepove čitanje maše, kar se je tudi zgodilo, a župan se je moral ukloniti ogromni večini prebivalstva ter dovoliti čitanje maše v hrvatskem jeziku. Dvorana, kjer se je maša čitala, je bila nabito polna več tisoč ljudi je moralo oditi, ker ni našlo prostora. Med verniki je vladalo veliko navdušenje. Iz Ruševca so prišli kmetje s šestoro vpreženim vozom in z zastavami po reformističnega župnika dr. Vihošića, nakar je moral tudi v Ruševcu darovati hrvatsko mašo.

— Praga - Beograd. Češkoslovaško železniško ministristvo je dovolilo, da smejo podaljšati direktni vlaki, ki vozijo trikrat na teden med Prago in Zagrebom, svojo pot do Beograda. Prvič se bo to izvedlo, ko bosta vzpostavljena direktna vlaka št. 5 in 6 med Beogradom in Zagrebom.

— Za carinske uradnike. V finančnem ministristvu je izvršen obširen ukaz o napredovanju, kakor tudi o številnem premeščenju carinskih uradnikov. Po istem ukazu bo mnogo carinskih uradnikov, ki so se kompromitirali, odpuščenih iz državne službe.

Neodrešena domovina.

— Slovanska stranka na Reki. Dne 26. t. m. je bil v Zagrebu sestanek reških Slovencev, na katerem so razpravljali o ustanovitvi slovanske stranke na Reki. Po kratki debati je bil sprejet statut z nekaterimi izpremembami.

Dnevne vesti.

V Ljubljani 28. decembra 1920.

— Nov poverjenik. Beogradska »Demokratija« javlja: »Za poverjenika za uk in bogočastje pri pokrajinski vladi v Ljubljani je postavljen g. dr. Fran Skaberne.« — Dr. Skaberne je bil dosedaj samo začasni vodja poverjenišva.

— Odklikovanje. Prestolonaslednik regent Aleksander je odklikoval z re-

dom Sv. Save V. razreda prof. Matka Potočnik, referenta za Koroško pri deželni vladi v Ljubljani.

— Premalo, klerikalna gospoda! Poročali smo, da je trboveljska družba povišala svoj delniški kapital. Pri tej emisiji doli debi stari delničarji 36.000 delnic po ceni 1200 K, to je kar toliko kakor je nominalna vrednost delnic.

Harmonika na tri vrste, dobro ohranjena, močni basovi, med-sing, plošče, je na prodaj za 3000 K. P. F., Zrinjskega c. 3, I. nadstr.

Črno deteljo plačajo po najvišji ceni. Sover & komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Prodaja se štedilnik (Tischherd) in kratka zimna suknja Zvezarska ulica 11, I. nadstropje. 9773

Prodaja se po ceni radi preseljevalne jedilne sobe ter spalna soba za eno osebo. Polzeve se v upravi Slov. Naroda. 9797

Prodaja se 2 para skijev. Polzeve se pri Penikvar in drug, Sv. Petra cesta. 9789

Soba z lastnim vodom pripravna za pisanje se išče. Ponudbe pod „Polet“ taloj 9782 na upravnishvo Slovenskega Naroda. 9788

Prodajo se zastorji (stolne) in postelje preproge. Ogleda se Sp. Šiška, Celovška c. 73, od pol 2 do 3 popoldne. (Firma Rosner & Comp.) 9772

Slaščičar, starejša moč, išče sebi primerno mesto. Ponudbe pod „Nastop“ taloj 9782 na upravnishvo Slovenskega Naroda. 9782

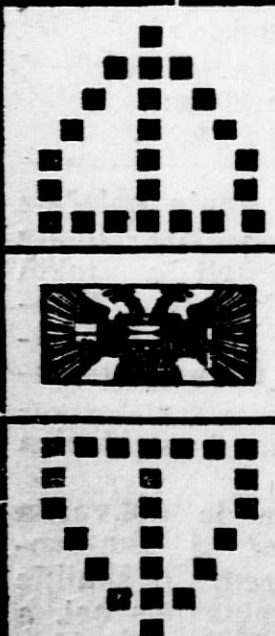
Prodaja se sealskin plašč za srednje veliko damo. Cena 5000 K. Ogleda se lahko vsak dan od pol 2 do 3 Ljubljanska ul. št. 90 v Zeleni Jani. 9784

Istije za strope izdeluje in prodaja na debelo in drobno m² po K 4-80 pri večjih naročilih znaten popust Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo. 4256

Slike kralja Petra v velikosti 47x65 cm priporoča Narodna knjigarna, v Ljubljani. Cena K 24.—.

+
Naznanjamo vsem znancem žalostno vest, da smo v ponedeljek, dne 20. grudnia t. l. položili k večnemu počitku našo blago sestro, gospico
Zinko Verstovšek
počrtalec na Vidnu pri Krškem
Vsem, ki so ji lajšali mukopolno trpljenje ob času njene dolgotrajne bolezni in vsem, ki so spremili blago pokojnico na zadnji poti, izrekajo prisrčno zahvalo
žalujoci bratje in sestre.

+
Ravnateljstvo mestnega dohodarstvenega urada javlja, da je njega zvesti in trudoljubni prejemnik, gospod
FRANC KORUN
dne 27. decembra 1920 po daljši bolezni preminul. Pogreb se bo vršil dne 28. decembra 1920 ob 16. uri iz hiše št. 24 na Vidovdanski cesti na pokopališče k Sv. Križu.
Naj v miru počiva.
Ljubljana, dne 27. decembra 1920.

**Kuverte in pisemski papir s firmo kakor tudi usako-
:: vrstne druge tiskovine ::
izvirne točno
„Narodna tiskarna“.**

Prodaja se dobro ohranjena kavarniška kredenca. Ogleda se pri Franc Papirju na Jesenicah. 9796

Gospodinja začetnica sprejme mesto blagajničarke v mestu ali na deželi. Ponudbe pod „Blajničarka“ 9786 na upravnishvo Slovenskega Naroda. 9786

Prodaja se nova zeleno-rožasta plišasta te-koča preproga (Laufteppich) 75 cm široka 9-75 m dolga. Več se polzeve dnevno od 10 do 12 popoldne na Sv. Petra c. št. 11, I. nadstr. denno. 9774

Ledenico dam v najem Plutovinasto obznanje. (Korkwandung). Sprejemem učenca. Sv. Petra cesta 79. 9776

Obtešaci železniških pragov (Švelenaker) skupina 20—30 mož se ob dnevni plači 400—500 kron in dobri hrani sprejmejo Gratzer, Gmünd, Koroška. 9780

VODOVODNE CEVI v premeru po 4/4 in 5/4 cole oddaja, dokler traja zaloga, mnogo pod dnevno ceno, tvrdka J. Razboršek, Smartno pri Ljutici. 9355

Naprodaj se starinska tridelna omara, vložena (tabernakel), 2 starinski omari, rezljani v reljefih, kredenčna ter visoka za obleko, starinska blagajna zrezljana zunaj in znotraj. Polzeve se: Tvorica cementnih izdelkov „Faga“, Rožna dolina št. 283. 9781

Bencin prvovrstni, v ameriških zabojskih s 25 kg čiste teže, oddaja družba „Jadrano“, Danajška cesta št. 9, le Industrijskim podjetjem in obrtnikom po sol dnl cenl. 9790

Konjak. Pri starosti, slabosti pri želodčnih težkočah in pomanjkanju moči je star vinski konjak v mleku pravo oživljajoče sredstvo. Dva politne steklenice pošilja **Benedikt Merit**, posestnik, grad Gorič pri Konjicah, Slovenija. 9780

Karbidne gorilce na debelo in drobno priporoča po tovarniški ceni
A. Suchý, Kranj.
Zastopniki se iščejo.

Knjigovodja mlajša moč, po možnosti v lesni stroki veziran, perfektno v nemškem, srbohrvatskem po možnosti italijanskem jeziku, se išče za takojšnji nastop proti dobri plači. Ponudbe pod „Celje“ 9778 na upravo Slov. Naroda. 9778

Naprodaj na Stajerskem prvovrsten hotel, 30 sob, restavracija, ves inventar, veletrgovina z manufakturo in lep hiša v Mariboru, veletrgovina 3 hiše, veliki magacin in 16 orlov, 2 villi pri Ptuiu, 1 villa v Laškem K 1-0-00 do K 280.000, hiše, majhne in velike, rosnostva rosnostuje Karol, Brestnik Celje, Dolgo polje 3. 9716

Išče se za takojšnji nastop knjigovodja, vešč balance ter imajo uradniki, ki so zmogli voditi popolnoma slovensko slovensko korespondenco. Ozira se le na samostojno moč. Obširna ponudba je poslati železarni na Muti ob Dravi.

Pozor, lovci! Imam na prodaju šest mladih lovaških pasov (Dachs Blacken) najbolje pasmine u Gorskot kotaru pet žute boje 1 jedan crni četiri muški 1 dve ženske Interesenti neka se pismeno obrate na Matiju Abramovića nadgigler Brod na Kupi. 9718

Kapitalisti in podjetniki pozor! Premogovnik v dobrem razvijanju, analizi za premoga ravna trbojski, se prodaja kapitalno močno oseni ali družbi ali se s rejeje v sotrudištvu. Natančnosti se poizvejo od Ign. Ferlež, prem. rud. podjetnika pri Sv. Tomažu nad Ormozom v Sloveniji. 9762

Svarilo. Svarim vsakogar, da ne daje denarja in izvršuje plačil nekemu individui, ki se izdaja za mojega potnika, ker pripoznavam samo plačila naravnost name ali na potniške banke. — Prosim, naj vsakdo človeka, ki se izdaja za mojega potnika, da arretirali. **Anton Bajer**, trgovina z mizarskimi potrebščinami in okovi, Graz, Mandelstr. 2.

Ženitna ponudba. Tigovec, solastnik večje lesne tvrdke, gostilničar v prijaznem kraju na deželi blizu želez. postaje star 29 let inteligentnega dobrega značaja želi znanja v svrhu takojšnje ženitve z gospodnjo primerne starosti z večjim premoženjem ki ima veselje do gospodinjstva. Prednost imajo trgovski izobraženi. Mlađe vdove niso izključene. Le resne ponudbe s sliko, koja se vrne na upravo pod „Planinka“ 9712 na upravnishvo Slov. Naroda. Tajnost častna zaveza. 9712

Prevzel sem zastopstvo prvovrstnih tvornic:
nudi elektrotehnični material, betonsko železo, različen železni material in motorje. Zahtevajte ponudbo
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Knjigovodja, popolnoma samostojen, bilance, zmožen, dober korespondent in zanesljiv kalkulant, nemščini v govoru in pisavi, se takoj sprejme. Reflektira se samo na prvovrstno moč. Prednost imajo tisti, ki so bili zaposleni v kamenolomskih ali stavbenih podjetjih in ki obvladajo tudi italijansko. Istotam se sprejme gospodinja z večletno prakso, zmožna strojepisja, stenografije in vseh pisarniških del, ki obvlada popolnoma slovensko in nemško korespondenco. Natančne ponudbe s prepisi spricvali, navedbo reference in plače ter sliko je doposlati **Kamnoselski Industrijski družbi** v Celju. 9761

KOLESA shranjuje preko zime tvrdka
J. GOREC, Ljubljana
Gospodstva c. 14.

Tvornica keksov, prepečenca, oblatov in vafelinov
V. BIZJAK in DRUG.
Rogaška Slatina
priporoča svoje fine izdelke.

Pozor!
Dospela je velika pošiljatev raznih gumbov, igel, modnih stvari, vezenin, finih žlic, rinčic za čevlje, zapon, toaletnih stvari, čevljarskih potrebščin, orodja itd. — Za obilen obisk se priporoča tvrdka
J. Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.
Najnižje cene na drobno in debelo.

Za novo leto naročite pravečasno

vizitke

v Narodni tiskarni ali
v Narodni knjigarni.

Rudolf Pevec
trgovec v Mozirju,

je otvoril svojo podružnico v Beški, Srem, v bližini Beograda in Novega Sada ter bode v položaju najceneje in najkulantnejše postreči vso Slovenijo s pšenico, koruzo, ječmenom, ovsem, vsakovrstno moko, slanino, mastjo, svinjama, vinom karlovaškim in banatskim, vse najceneje po dnevni ceni. Naročila naj se pošiljajo direktno na tvrdko Rudolf Pevec v Beški, Srem. Naslovi: Pevec, Beška, Srem. Nakupoval bodem direktno od kmetov ter bodem mogel konkurirati z vsako drugo tvrdko. Obenem se bodo tamkaj prodajale deske, les in drogi. Slovencem se bodo brezplačno dajale eventuelne informacije. Za mnogobrojno naročilo se priporoča

Rudolf Pevec, prva slovenska tvrdka v Sremu.

Tovarna cementnih izdelkov Tršan & Gorjanc, Kranj izdeluje strošno opeko: zarezno in ogljato, ploščo za tlakovanje dvorišč, delavnic, hodnikov, kuhinj, kopalnih sob, hlevov i. t. d. vseh barv in vzorcev (izdelane pod pritiskom 300 atm., torej neobrabljive),

Izdelke iz umetnega kamena in marmorja: železobetonske stopnice klepane in brušene, postamente, balustrade, ornamente za fasade, vrtno ograje, podboje, nagrobne spomenike in okvire korita, žlebove, cevi za kanale (6—100 cm premera) itd.

Prodaja cementa.

Naročila za bodočo gradbeno sezono priporočava že sedaj!

Jedini na Balkanu

„Medjunarodni trgovinski posrednik“

Stampa se u 50.000 primeraka i kao ekonomsko-informativni list, dobro uređen, zanimljiv, potreban, on je uspeo da za kratko vreme prođe u sve krajeve naše zemlje.

„Medjunarodni trgovinski posrednik“

Je jedini časopis ove vrste i najviše su njime zainteresovani proizvođači, industrijaci, trgovci i zanatlije jer u svakom broju nalaze sva obavestjenja koja su im potrebna. Naročito ih je

„Medjunarodni trgovinski posrednik“

zainteresovao sa svojim rubrikama „Prodaja“ i „Kupnja“ u kojima ovaj časopis kao organ Muzeja Medjunarodne Trgovine i Industrije publikuje u svakom broju sve ponude stranih artikala i tražnje naših zemaljskih proizvoda, koja Muzej dobija svako dnevno iz celog sveta. I tako oni koji imaju neki zemaljski produkt na prodaju nadju uvek najboljeg kupca, a oni pak koji trebaju neki strani artikal nabave ga iz prve ruke i po najpovoljnijim cenama.

„Medjunarodni trgovinski posrednik“

Je najpodesniji časopis za oglašavanje jer ne samo da se rastura mnogo više od svih dnevnih listova, nego se i čita mnogo više, uvek je pred očima. Pritom cene oglašavanja su mnogo jeftinije nego u ostalim listovima. Pretplatu koja iznosi 50.— Dln. godišnje treba slati administraciji

„Medjunarodni trgovinski posrednik“

Beograd, Knjeginje Ljubice ul. broj 9, sa oznakom artikala koje pretplatnik ima na prodaju kao i onih koje on treba da bi se to brezplačno moglo publikovati u narednom broju posle čega će pretplatnik dobiti hiljadama tražnja za ono što nudi, kao i hiljadama ponuda za ono što on treba.

Tarifa oglaš. na zahtev. 9493

Parni stroji

45 PS, 12 PS in 8 PS se prodajo takoj, bencinov motor 25 PS, autov motor na 2 cilindra z nagonom in hadinikom, vse v Ljubljani. Amelin, Zrinjskega c. 6. 9594

Državna razredna loterija.

Prvo žrebanje 3. in 4. jan. 1921.
100.000 srečk - 50.000 dobitkov.

5 dobitkov

od 60.000— do 600.000—
dinarjev ali od 240.000— do 2.400.000— (dva milijona štiritotistoč kron)

Vsaka druga srečka mora dobiti!!!

Izplačilo vseh dobitkov + gotovim novcem

brez odbitka!!!

Največji dobitek v srečnem slučaju:

dinarjev 1.000.000 (en milijon)

ali

kron 4.000.000 (štiri milijone)

nadalje

600.000—, 400.000—, 200.000—

150.000—, 100.000—, 80.000—,

70.000—, 60.000—, 50.000—,

50.000—, 2 po 40.000—, 5 po 30.000—, 18 po 20.000—

dinarjev odnosno

2.400.000—, 1.600.000—, 800.000—

600.000—, 400.000—, 320.000—

200.000—, 2 po 160.000—, 5 po 120.000—, 18 po 80.000— kron itd.

brez odbitka!

Cene srečk za vsaki razred

1/1 srečka 48 dinarjev ali 192 kron

1/2 srečke 24 dinarjev ali 96 kron.

1/4 srečke 12 dinarjev ali 48 kron.

1/8 srečke 6 dinarjev ali 24 kron.

Točno in brzo izplačilo vseh dobitkov

zajamčeno!

Naročbe iz vse države se vrše s pošto nakaznico pooblaščenim glavnim nabiralnici

Medjunarodna banka d. d.
odio razredne lutrije

Gajeve ZAGREB Gajeve

ulica 8. ulica 8.

Največja izbira števil!